

69 URINOKULTURA

Vesna Homar

1. Kaj je urinokultura?

Urinokultura je preiskava, s katero *določimo prisotnost bakterij v seču*. Seč v mehurju je pri zdravih ljudeh sterilen, v njem mikroorganizmi niso prisotni. Pri ljudeh z vnetimi sečili pa se bakterije naselijo v steno sečil in jih lahko dokažemo v seču. *Pri ponavljajočih se vnetjih sečil ali pri neuspešnosti zdravljenja vnetja sečil* želi zdravnik ugotoviti, ali so vzrok bolnikovih težav bakterije v sečilih. Želi tudi vedeti, v kolikšnem številu so prisotne in katere vrste so. V primeru težjih vnetij je pomemben tudi podatek, na katera antibiotična zdravila se izolirane bakterije odzovejo.

2. Kakšen je namen urinokulture?

Namen urinokulture je določiti, ali so v seču prisotne bakterije, koliko jih je, katere vrste so in kateri antibiotik jih najbolj učinkovito odpravi. Pri enostavnejših vnetjih sečil pa je dovolj, da dokažemo prisotnost bakterij v seču ter določimo njihovo število.

3. Kdo opravi odvzem seča za urinokulturo?

Odvzem seča opravite sami doma ali v posebnih toaletnih prostorih laboratorija zdravstvene ustanove. V kolikor boste odvzem opravili doma, vam bodo v zdravstveni ustanovi dali posodico, v kateri boste prinesli vzorec seča. V posebnih primerih odvzame seč zdravnik prek sečne cevke (urinskega katetra).

Urinokulturo naredijo iz vzorca seča v Sloveniji v vseh mikrobioloških laboratorijih, samo določitev števila bakterij pa tudi v nekaterih zdravstvenih domovih in oddelkih v bolnišnicah.

Za preiskavo ni čakalne dobe.

4. Kdo vas napoti na odvzem seča za urinokulturo?

Na odvzem seča za urinokulturo vas najpogosteje napoti izbrani zdravnik družinske medicine, lahko pa tudi klinični specialist internist, urolog, urgentni zdravnik in drugi. Za preiskavo se odloči, če imate znake vnetja sečil, ki je težje po poteku (ga spremlja vročina in drugi znaki splošnega vnetja) ali se pogosto ponavlja ali se po običajnem zdravljenju ne izboljša.

5. Kako se pripravite na odvzem seča za urinokulturo?

Pred odvzemom seča za urinokulturo ni nobenih posebnih priprav. Uživajte lahko kakršno koli hrano in pijačo. Pomembno pa je, da zdravnika obvestite, v kolikor ste v zadnjih treh tednih prejeli kakršno koli antibiotično terapijo. Pred odvzemom si med osebno higieno natančno umijte spolovilo.

Ker je za preiskavo najbolj primeren vzorec srednjega curka seča pri prvem jutranjem mokrenju, boste morda odvzem izvedli sami doma. Za odvzem doma potrebujete ustrezno posodico za seč, tri vlažne zložence in enega suhega. Natančno sledite navodilom za odvzem srednjega curka seča.

6. Kako poteka odvzem seča za urinokulturo?

Uspeh dokazovanja bakterij v seču je odvisen od pravilnega odvzema. Zato je najpomembneje, da natančno sledite navodilom za odvzem seča. Za preiskavo je pomemben srednji curek seča, saj prvi curek seča odplakne bakterije, ki so na spolovilu in v spodnjem delu sečnice normalno prisotne. Srednji curek seča je tako pri zdravih ljudeh sterilen, pri bolnikih z vnetjem sečil pa je prisotna ena ali več vrst bakterij.

Navodila za pravilen odvzem seča pri moškemu:

1. Potegnite kožico na glavici penisa nazaj.
2. Z vlažnim zložencem z enkratnim potegom očistite glavico uda. Postopek ponovite trikrat s še dvema svežima zložencema.
3. S suhim zložencem z enkratnim potegom osušite glavico uda.
4. Prvi curek seča spustite v straniščno školjko, srednji curek pa v priloženo posodico. Zadnji curek gre zopet v straniščno školjko.

Navodila za pravilen odvzem seča pri ženski:

1. Udobno se namestite na straniščno školjko.
2. Z eno roko razširite sramne ustnice.
3. Z vlažnim zložencem z enkratnim potegom od spredaj nazaj očistite spolovilo. Postopek ponovite trikrat s še dvema svežima zložencema.
4. S suhim zložencem z enkratnim potegom od spredaj nazaj osušite spolovilo.
5. Prvi curek seča spustite v straniščno školjko, srednji curek pa v priloženo posodico. Zadnji curek gre zopet v straniščno školjko.

7. Kakšne neprijetnosti lahko pričakujete?

Navaden odvzem seča za urinokulturo je *povsem neboleč in ni povezan z nobenimi zapleti*. V redkih primerih, ko vzorec seča vzame zdravnik prek posebne cevke, vam bo možne neprijetnosti in zaplete razložil zdravnik, ki bo vzorec odvezel.

8. Kakšne so nevarnosti preiskave?

Odvzem seča za urinokulturo je povsem varna in neinvazivna metoda.

9. Kdaj bodo znani izvidi preiskave?

Izvid urinokulture navadno prejme napotni zdravnik v *nekaj dneh po odvzemu*. Pri nekaterih redkih bakterijah lahko poteka določanje bakterij in učinkovitih zdravil tudi več tednov.

10. Čemu bodo služili izvidi?

Normalen izvid brez bakterij v seču navadno pomeni, da ne gre za bakterijsko vnetje sečil in zdravljenje z antibiotikom ni potrebno. V primeru, da so bakterije porasle, vam bo zdravnik glede na število in vrsto bakterij ponudil ustrezno antibiotično zdravljenje.